

Skjema 21: Husholdningsavfall 2018

Veileder for kommuner rapporteringsåret 2018.

OBS - Se på klokka før du starter! På slutten av skjemaet skal det føres på tiden som er brukt til å hente fram nødvendige opplysninger og til utfylling ut skjemaet.

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn data om mengder husholdningsavfall i kommunen og renovasjonsordninger innbyggerne har tilbud om.

Endringer i skjemainnhold fra forrige år:

- Punkt 3.1 om innsamlingsordninger er tatt ut av årets skjema
- Under del 5 om mengder husholdningsavfall er det lagt til en ny avfallskategori Betong, tegl og annet mineralsk byggavfall.
- Under del 7 om plukkanalyser er det lagt til spørsmål om nyttbart og ikke- nyttbart matavfall.
- Punkt 2.2 er endret fra å spørre om antall hytteabonnenter til antall hytter/boenheter.
- Det er også noen tekstlige endringer og presiseringer i årets skjema, f.eks. når det gjelder avfall fra husholdningene levert direkte til gjenvinningsstasjon og næringsavfall.

Skjemaet inneholder noen logiske kontroller. Svar som gis ett sted vil dermed avgjøre hvilke spørsmål som skal besvares andre steder i skjemaet.

Konkret veiledning er tilgjengelig på *i*- knapper ved siden av mange av spørsmålene i skjemaet.

Ved spørsmål kan KOSTRA svartjeneste kontaktes:

E- post: Kostra-support@ssb.no

Telefon: 62 88 51 70

Telefontid: Man - fre: 09.00 - 15.00

Definisjoner

Husholdningsavfall

Med husholdningsavfall menes avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende. Dette omfatter avfall fra normal virksomhet i en husholdning (matavfall, emballasje, papir, kasserte møbler mm.). Vær oppmerksom på at større gjenstander fra husholdningen også er husholdningsavfall.

Disse avfallstypene inngår i rapporteringen av husholdningsavfall:

- Alt husholdningsavfall som oppsto i kommunen/regionen, både det som ble omfattet av henteordning og det som ble levert direkte til gjenvinningsstasjon eller annen bringeordning.
- Avfall fra private husholdninger, fritidsboliger, studentboliger, pleie- og omsorgsboliger regnes som husholdningsavfall.

Disse avfallstypene inngår ikke i rapporteringen:

- Kloakkslam
- Matavfall som hjemmekomposteres eller på annen måte disponeres av den som genererer avfallet.
- Avfall som er mottatt fra andre kommuner eller regioner, selv om det ble behandlet på avfallsanlegg i denne kommunen/regionen.
- Rene naturlige masser som jord, stein, grus.

Kommunalt innsamlet og mottatt næringsavfall

Avfall som i type og sammensetning er tilsvarende husholdningsavfall, i samsvar med definisjonen over, og som samles inn eller leveres sammen med husholdningsavfallet i kommunen/regionen.

Alle kommuner som samler inn og mottar næringsavfall skal ha et selvkostregnskap hvor næringsavfall skal skilles ut og ikke være en del av grunnlaget for husholdningsgebyr. Tilsvarende skal man ved rapportering av mengder husholdningsavfall ha skilt ut andelen avfall som samles inn eller leveres fra næringsvirksomhet (eksempelvis institusjoner, kontorer, butikker, spisesteder, skoler, militærleirer, parkvesen, mm.). I årets rapportering skal man angi samlet mengde næringsavfall som er samlet inn og mottatt, men som er trukket ut av mengdene rapportert for husholdninger.

Avfallskategorier

Avfallskode	Avfallskategori	Aktuelle undergrupper (varestrømmer)
1200	Papir, papp, kartong drikkekartong	Blandet papir/papp Kartong/drikkekartong Papp Aviser/tidsskrifter Bøker
1300	Glass	Blandet glassemballasje (1312) Vindusglass, ikke laminert (1332) <i>Ikke vindusruter med karm</i> Dersom glass- og metallemballasje samles inn sammen og mengdeforholdet ikke er kjent benyttes 10 % metallemballasje og 90 % glassemballasje
1700	Plast	Blandet plastemballasje (1729) Blandet plast Blandet hardplast EPS <i>Ikke gummi</i>
1400	Metaller	Metallemballasje (1411) Blandet metall (kompleksmetall) Magnetisk metall utsortert fra sentral sortering Ikke-magnetisk metall utsortert fra sentral sortering <i>Ikke EE-avfall, batterier, bilvrak, mm.</i> <i>Ikke metall fra utsortering av bunnaske</i> Dersom glass- og metallemballasje samles inn sammen og mengdeforhold ikke er kjent benyttes 10 % metallemballasje og 90 % glassemballasje
1500	EE-avfall	Hvitevarer Kuldemøbler Elektronikk (burvarer) Kabler og ledninger Lyskilder Varmtvannsberedere Annet elektrisk Røykvarslere <i>Ikke batterier og bilbatterier</i>

Avfallskode	Avfallskategori	Aktuelle undergrupper (varestrømmer)
1111-1125	Mat og annet våtorganisk avfall	Matavfall Våtorganisk avfall (inkl. tørkepapir og evt. planterester) Bioavfall Matolje Matavfall og kadaver mottatt ved gjenvinningsstasjon hvis utsortering og separat veiing <i>Ikke hjemmekompostert våtorganisk avfall</i>
1141-1149	Treavfall	Rent ubehandlet trevirke Blandet trevirke Paller/emballasje Tremøbler <i>Ikke bark</i>
1131	Hageavfall	Planterester (kvist, gress, mv.) Røtter/GROT Jord Bark Svartelistede planter (forbrenning), hvis separat veiing
1911	Tekstiler	Brukte klær, sko og accessoarer (tilbehør) Blandede tekstiler (alle typer) Tepper
9913	Utsortert brennbart avfall	<i>Gammelt felt som utgår i årets rapportering. Alt utsortert brennbart avfall, som ikke inngår i øvrige utsorterte fraksjoner rapporteres under restavfall.</i>
7000 og 8000	Farlig avfall	Impregnert trevirke Spillolje Maling, lim og lakk Sprayflasker Uorganisk Batterier Bilakkumulatorer PCB-vindusruter Klorparafin vindusruter Ftalater (vinylbelegg) XPS-plater/byggplater (med bromerte flammehekkere) PUR-skum Asbest Diverse farlig avfall
	Betong, tegl og annet mineralisk byggavfall	Betong, tegl, leca Lett forurensede masser Forurensede masser Tunge masser Inerte masser Mineralull <i>Unntak er naturlig rene masser som jord, stein og grus som ikke skal rapporteres</i> Dersom fraksjonene nevnt over ikke overveiende er byggavfall rapporteres de under restavfall
	Annet (utsortert)	Keramikk, porselen, stentøy Asfalt

Avfallskode	Avfallskategori	Aktuelle undergrupper (varestrømmer)
		Takpapp/Tjærepapp Madrasser
	Annet (utsortert)	Bildekk/gummi Bildekk på felg Fritidsbåter opptil 15 fot <u>Gips</u> Diverse ombruk (ikke ført under andre utsorterte fraksjoner som trevirke, metall, ol.)
	Utsortert i alt	Summering av utsorterte materialer
9911	Restavfall	Restavfall Blandet brennbart avfall Blandet ikke brennbart avfall Vindusruter med karm (ikke med PCB eller klorparafiner) Deponirest <i>Ikke bunnaske eller rejezt fra annen behandling</i>

Behandlingsformer

Behandlingsform	Veiledning
Ombruk	Å bruke om igjen produkter eller komponenter som ikke er avfall, til samme formål som i utgangspunktet. Regler for rapportering av ombruk er under endring. «Prepare for reuse» skal inngå i rapportering til EU. I henhold til definisjonen vil det bety at aktuelle gjenstander som gjennomgår en prosess som kontroll, vask, reparasjon eller liknende før ombruk rapporteres. Kommunene bør rapportere mengder tekstiler levert gjenvinningsstasjoner og som leveres til returpunkter som driftes av ulike organisasjoner. Videre bør kommunene rapportere alt registrert uttak av ombruksartikler fra kommunale gjenvinningsstasjoner hvor det er satt i system. Ulike typer mineralsk avfall som disponeres ubehandlet på et regulert avfallsdeponi skal ikke regnes som ombruk.
Materialgjenvinning	Behandlingsformer hvor avfallsmaterialet brukes på nytt i produkter, materialer eller stoffer til det opprinnelige eller nye formål. Det omfatter ikke produksjon av materialer som skal brukes til drivstoff- eller energiutnyttelsesformål. Materialgjenvinningen skal resultere i verdifulle materialer og ikke i produkter eller materialer som kan utgjøre fare for miljø eller helse. Disponering av ulike typer masser som må legges på regulert avfallsdeponi skal ikke regnes som materialgjenvinning
Forbrenning med energiutnyttelse	Forbrenning av avfall hvor energien utnyttes i større eller mindre grad. Gjelder både utsorterte rene forbrenningsfraksjoner og restavfall. Avfall som behandles ved forbrenning uten energiutnyttelse føres under behandlingsmåte; annen behandling.
Biogassproduksjon	Anaerob (uten tilgang på oksygen) nedbryting av våtorganisk avfall (matavfall). Nedbrytingen skjer ved hjelp av levende mikroorganismer uten tilgang på oksygen. Biogassen består i hovedsak av metan (ca 60 %) og karbondioksid (ca 40 %).

Behandlingsform	Veiledning
Kompostering	Aerob (med tilgang på oksygen) nedbryting av våtorganisk avfall (matavfall og hageavfall). Nedbrytingen skjer ved hjelp av levende organismer med tilgang på oksygen.
Deponering	Sluttbehandling hvor avfallet (ikke-organisk) legges på fyllplass/deponi.

1. Kommunal/ interkommunal avfallsordning

Kommuner som er med i et interkommunalt avfallsselskap skal bare gi opplysninger om renovasjonsordningene, mens avfallsmengdene vil bli hentet inn direkte fra avfallsselskapet. Selskapene rapporterer samlet for sine medlemskommuner på et eget KOSTRA-skjema. Mengdene blir deretter fordelt på medlemskommunene etter innbyggertall justert for hytter.

Renovasjonsordning	Hva skal du svare på?
Har kommunen egen renovasjonstjeneste?	Alle spørsmål
Har kommunen satt bort renovasjonen til interkommunalt selskap?	Spørsmål 1,2,3,4 og 8

1.1 Sjekk at forhåndsutfylte opplysninger stemmer

Spørsmålene om tilslutning til interkommunal renovasjon vil være forhåndsutfylt ut fra forrige års utfylling. Hvis opplysningene ikke stemmer skal det rettes i skjemaet og det skal krysses av for at endringer er gjort.

1.2–1.4 Spørsmål om organisering av avfallsordningen i kommunen

Her ønsker vi å vite hvem som står for henholdsvis innsamling av husholdningsavfall, drift av gjenvinningsstasjoner og returpunkt i kommunen. Kun ett av alternativene kan velges.

Svaralternativer:

1. Kommunen utfører tjenesten selv (egenregi/utvidet egenregi)
Fra Anskaffelsesforskriften § 3-1: Anskaffelsesloven gjelder ikke ved utvidet egenregi, dvs. når oppdragsgiveren inngår kontrakt med et annet offentlig rettssubjekt.
2. Kommunalt/interkommunalt selskap (enerett)
Fra Anskaffelsesforskriften § 2-3: Anskaffelsesloven og forskriften gjelder ikke for offentlige tjenestekjøp som oppdragsgiveren inngår med en annen offentlig oppdragsgiver som har fått tildelt en enerett til å utføre tjenesten.
3. Privat aktør (gjennom anbud).
Anskaffelsesloven og tilhørende forskrifter gjelder fullt ut.
4. Kombinasjon av alternativene over

Ytterligere forklaring til svaralternativene kan finnes i [veileder til reglene om offentlige anskaffelser](#).

2. Abonnement og hytter renovasjon

2.1 Kryss av for hvilke valgmuligheter som tilbys av kommunen

Kryss av for hvilke valgmuligheter kommunen tilbyr alle eller deler av abonnentene, og i hvilken grad dette kan påvirke gebyrsatsen.

Med ordning for hjemmekompostering mener vi hvorvidt kommunen eller avfallsselskapet har godkjent kompostering som en del av avfallsordningen for husholdningene. Slike ordninger stiller ofte krav til kompostbinge, kunnskaper om kompostering o.l.

2.2 Antall hytter tilknyttet kommunal renovasjon

Her skal det oppgis antall hytter/ boenheter som er tilknyttet kommunal renovasjon. Vi ønsker tallet på boenheter og ikke antall abonnenter, da det kan være flere boenheter tilknyttet et abonnement.

Antall **hytter** brukes til å beregne antall årsinnbyggere i kommunen.

Med årsinnbygger menes: En variabel som fanger opp feriebefolkning i tillegg til antall innbyggere. Årsinnbyggere beregnes ved formelen

$$(Antall\ innbyggere) + (Antall\ hytter * 4personer/hytte * 30\ bruksdager\ i\ året/365\ dager\ i\ året).$$

3. Renovasjonsordning

Gi opplysninger om renovasjonsordningen i kommunen.

4. Universell utforming

Myndighetene har laget en handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. For å få et mål på hvordan kommunene oppfyller sine forpliktelser i forbindelse med planen, er det utarbeidet en indikator som viser om kommunen har vurdert behovet.

5 Mengder husholdningsavfall og behandlingsmåte av avfallet

NB! Fylles bare ut av kommuner som ikke er med i et interkommunalt avfallsselskap. De interkommunale selskapene fyller ut tilsvarende tall på eget skjema.

Her skal det fylles ut hvor mange TONN utsortert avfall, av de forskjellige materialene, som samles inn fra husholdningene i kommunen. Mengdene fordeles på behandlingsmåtene *materialgjenvinning, kompostering, biogassproduksjon, forbrenning med energiutnyttning, deponering og annen behandling*. I tillegg ber vi om utsorterte materialer til *ombruk*, selv om dette ikke regnes som avfall og ikke vil bli medregnet i summeringene i skjemaet.

Mengdene skal oppgis som utsortert og levert mengde avfall inn til angitt behandlingsform. Hovedformålet med behandlingen legges til grunn for valg av behandlingsform. Ved alle behandlingsformer vil det oppstå tap i prosessene som ofte vil bli restavfall til forbrenning med energiutnyttelse eller deponi. Mengdene skal allikevel ikke fordeles på ulike behandlingsformer. Det gjelder også ved levering til forbrenning med energiutnyttelse. Det pågår prosesser i EU for å se på flere målepunkter som også tar hensyn til aktuelle tap i verdikjedene, men det skal ikke tas hensyn til enda.

Materialene er angitt med nummerering fra Norsk Standard for avfall (NS 9431). Mengdene summeres automatisk. Avfall som blir sortert ut for gjenvinning inne på anlegget, skal også føres som "Utsortert".

For definisjoner, se side 1. Husholdningsavfall i alt blir summert automatisk og er summen av alt utsortert avfall og restavfallet. Kontroller at summen stemmer med dine tall.

Spørsmål 5.2: Restavfall til eksport er alt restavfall som sendes til andre land, uavhengig av behandlingsmåte.

Spørsmål 5.3: Restavfall som samles inn med renovasjonsbil hos den enkelte husstand. Restavfall som innbyggerne bringer til gjenvinningsstasjonene skal ikke medregnes her.

6. Kontrollspørsmål

6.1 Avfall fra husholdningene levert direkte til gjenvinningsstasjon

Forekom slik levering?

Hvis kommunen har ordning for direktemottak av avfall fra husholdningene krysses det av for "Ja", hvis ikke krysses det "Nei".

Er dette avfallet inkludert i mengdene husholdningsavfall oppgitt i 5.1?

Dersom slikt avfall ble tatt imot skal det som hovedregel være medregnet i husholdningsavfallet og det skal da krysses av «ja» for dette spørsmålet. Samlet mengden av alle typer husholdningsavfall levert til gjenvinningsstasjon skal uansett oppgis.

Oppgi samlet mengde avfall fra husholdningene levert direkte til gjenvinningsstasjon

Her skal det oppgis samlet mengde levert gjenvinningsstasjon, i tonn.

6.2 Avfall fra næringslivet som samles inn/leveres sammen med husholdningsavfallet

Hvis forbruksavfall fra næringsliv og offentlig virksomhet blir samlet inn og levert sammen med husholdningsavfallet, ønsker vi opplysninger om dette.

Ble avfall fra næringslivet samlet inn/levert sammen med husholdningsavfallet?

Hvis det krysses av for "Ja" kommer du videre til neste spørsmål.

Er det kommunalt innsamlet/leverte næringsavfallet inkludert i mengdene oppgitt som husholdningsavfall i 5.1?

Dersom slikt næringsavfall leveres/mottas, skal det som hovedregel trekkes ut av mengden husholdningsavfall før rapportering og det skal krysses av for «nei» på dette spørsmålet.

Oppgi mengde kommunalt innsamlet/levert næringsavfall, fortrinnsvis i tonn. Alternativt %-andel av total mengde

Total mengde næringsavfall som er samlet inn og mottatt skal oppgis, fortrinnsvis i tonn, alternativt i vekt-% av total håndtert mengde. Det skal kunne dokumenteres hvordan dette er trukket ut.

7. Plukkanalyser

NB! Fylles kun ut av kommuner som ikke er med i et interkommunalt avfallsselskap.

7.1 og 7.2

Det skal svares ja eller nei på om det er gjennomført plukkanalyser siste året. Hvis ja, så skal det fylles inn mengder restavfall og våtorganisk avfall fra henteordning som ble analysert i kilo.

7.3 Prosentvis fordeling av avfall etter plukkanalyse

Fyll inn mengden avfall av de ulike materialtypene, i prosent.

Se Avfall Norge sin rapport, "[Veileder-plukkanalyser](#)" (2015), for mer informasjon.

8. Kontroll mot forrige år

For kommuner som ikke er med i interkommunalt avfallsselskap, vil fjorårets resultater for noen utvalgte størrelser vises, og tilsvarende tall beregnes for rapporteringsåret. For årets tall vil dette kun være et foreløpig tall, det forventes at tallene kan endres noe ved publisering.

Hensikten med siden er å synliggjøre store endringer fra forrige år for oppgavegiver, slik at feil kan oppdages før innsending. Store endringer kan også ha naturlige forklaringer, og vi oppfordrer i så fall til å skrive inn en kommentar i kommentarfeltet på siste side.